

Dr. Öğr. Üyesi Erdoğan EKŞİOĞLU (Orcid ID: 0000-0002-270-4855) Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Zara MYO, Çalışma Alanı: Sosyal Beşeri – İktisat Türkiye – Sivas E- Mail:erdoganek@hotmail.com ÖZET Karta dayalı ödemelerin icadı ile birlikte harcamaların ve ödemelerin şekli değişmiş, neredeyse tüm ihtiyaçlar nakit para kullanmadan kredi kartı veya banka kartlarıyla POS cihazı aracılığıyla veya internet üzerinden yapılabilir hale gelmiştir. Bu durum yaşamı kolaylaştırmakla birlikte pazarlamadan ekonomiye, üretimden tüketime, muhasebeden vergi denetimine kadar her alanda etkisini göstermiştir. Karta dayalı harcamaların tüketiciden, üreticiye, bankadan ve devlete kadar, birçok fayda sağladığı neredeyse tüm ekonomilerde kabul gören bir olgudur. Günümüzde ödeme sisteminin önemli araçlarından biri olan kredi kartı, banka ve finans sisteminin ekonomiye sunduğu önemli hizmetlerden biridir. Başlangıçta itibarlı kişilere verilen kredi kartları, ilerleyen zamanda toplumun her kesimine hitap eden bir yapıya kavuşmuştur. Türkiye’de 2022 sonuna yaklaştığımız şu zaman itibarıyla kredi kartı sahibi olmayan ve kullanmayan aile ve işletme neredeyse kalmamıştır. Kredi kartlarının POS cihazının yanında internet üzerinden yapılan alışverişlerde kullanılabilmesi, kredi kartı ile yapılan harcamaların kapasitesinin daha da artırmıştır. Kredi ve banka kartına dayalı olarak yapılan ödemelerin sistemler tarafından kayıt altına alınması mali denetime kolaylık sağlamakla birlikte harcamaların yapılmasını, daha kolay ve artırıcı hale getirmesi, makro ekonomik değişkenlerden bir olan enflasyon üzerine etkisi incelenmesi gereken önemli konulardan biri haline gelmiştir. Bu araştırmada; Türkiye’de, 2013 Ocak - 2022 Temmuz dönemine ait 115 aylık, kredi kartı ile POS cihazı ve internet üzerinden yapılan toplam ödemeler ile aylık enflasyon oranı (TÜFE) verileri incelemeye alınmaktadır. Bu bağlamda söz konusu ilişki eşbütünleşme ve nedensellik testleri ile analiz edilmektedir. Çalışmaya ait bulgulara göre değişkenler arasında uzun dönemli ilişkinin olduğu ve nedenselliğin yönünün ise genellikle kredi kartına dayalı harcamaların değişimlerinden enflasyon oranındaki değişime doğru gerçekleştiği oransal olarak belirlenmektedir. Anahtar Kelimeler: Kredi kartı, enflasyon, ödeme 224 SIVAS INTERNATIONAL CONFERENCE ON SCIENTIFIC AND INNOVATION RESEARCH October 13-15, 2022 Sivas, Türkiye AN APPLICATION ON THE EFFECT OF CREDIT CARD BASED PAYMENTS ON INFLATION IN TURKEY ABSTRACT With the invention of card-based payments, the way of spending and payments has changed, and almost all needs can be paid with credit or debit cards via POS device or over the internet without using cash. While this makes life easier, it has had an impact on every field from marketing to economy, from production to consumption, from accounting to tax auditing. It is an accepted fact in almost all economies that card-based spending provides many benefits to the consumer, producer, bank and government. Credit card, which is one of the important tools of the payment system today, is one of the important services offered by the bank and financial system to the economy. Credit cards, which were initially given to reputable people, have gained a structure that appeals to all segments of society in the future. As we approach the end of 2022 in Turkey, there are almost no families and businesses that do not own and use credit cards. The fact that credit cards can be used in online shopping besides the POS device has further increased the capacity of spending with credit cards. Recording the payments made on the basis of credit cards by the systems facilitates the financial audit, making the expenditures easier and increasing, and its effect on inflation, which is one of the macroeconomic variables, has become one of the important issues to be examined. In this study; In Turkey, data of 128 monthly credit cards and POS devices and total payments made over the internet and monthly inflation rate (CPI) data between 2012-2022 are examined. In this context, the relationship is analyzed with cointegration and causality tests. According to the findings of the study, it is determined proportionally that there is a long-term relationship between the variables and the direction of causality is generally from the changes in credit card-based expenditures to the change in the inflation rate. Keywords: Credit card, inflation, payment 225 SIVAS INTERNATIONAL CONFERENCE ON SCIENTIFIC AND INNOVATION RESEARCH October 13-15, 2022 Sivas, Türkiye GİRİŞ Karta dayalı ödeme sistemleri 20 yüzyılın en önemli buluşlarından biridir. Başlangıçta hesap kartı olarak ekonomide yerini alan kartlar ilerleyen zamanda borçlanma kartı olarak kredi kartını geliştirmiş ve başlangıçta gelişmiş ekonomilerde

yerini alan sistem ilerleyen zamanda tüm dünya ülkelerinde kabul gören bir sistem haline gelmiştir. Banka hesabında para olmadan da kredi kartıyla alışveriş yapılabilmesi, kredi kartlarına bir türlü banka kefaleti niteliği kazandırmaktadır. Ticari yapının gelişmesinde önemli rol üstlenen kredi kartları, alışverişini kolaylaştırmakla birlikte taksitlendirme imkânı sunması ticaret hacmini genişletmektedir. Satıcı işletmeler açısından kredi kartlarıyla yapılan alışveriş sonucu doğan alacağın banka tarafından garanti altında olması alacak tahsil riskini ortadan kaldırmaktadır. Alacak borç ilişkisi işletme ile kredi kartı sahibi arasından çıkarak, banka ile kredi kartı sahibi arasına taşınmıştır. Kredi kartı ile satış sonrası alacağın garanti altında olması birçok pazarlama stratejisini de beraberinde getirmektedir. Doğasıyla bu durum satışları ve sisteme dâhil olan kart kullanıcılarını da artırmaktadır. 1. Dünyada Kredi Kartı Sistemin Tarihsel Gelişimi Kartlı ödeme, tarihte ilk kez turizm sektöründe otel hizmetinden faydalanmak amacıyla 1894 Amerika'da bulunan Hotel Letter Credit Company tarafından uygulanmıştır. 1914 yılına gelindiğinde yine Amerika'da Western Union Bank adındaki bir banka müşterileri için kredi kullandırma hizmeti verebilecek bir kart düzenleyerek ve kartın talebini artırmak için "şimdi al sonra öde" sloganıyla bir kampanya başlatılmıştır (Kaya, 2010, ss 2-3). 20. yüzyılın başlarında Amerika'da ve diğer birçok gelişmiş ülkede, başta petrol şirketleri olmak üzere, büyük mağazalar çalışanlarına ve seçkin müşterilerine özel ödeme kartları çıkardığı bilinmektedir. Eyalet sınırı olmayan yani tüm eyaletlerde nakit para yerine geçen, ilk kredi kartı uygulaması ise 1950 yılı başlarında Diners Club tarafından piyasaya sürülmüştür. Bankacılık sistemi tarafından çıkartılan ve günümüz kredi kartlarının ilk örneğini oluşturan kredi kartının ise, yine Amerika'nın New York Eyaletinde faaliyet gösteren Franklin National Bank tarafından 1951 yılında çıkartılarak, kullanıma sürüldüğü bilinmektedir (Elgin vd, 2014, s. 2). 21. yüzyılın başlarında artık kredi kartı birçok gelişmiş ülkede vazgeçilmez bir ödeme aracına dönüşmüştür. Kredi kartı kullananların sayısına paralel olarak kredi kartı ile satış yapan işyerlerinin de sayısı artarken, POS makinesi sayısı da milyonlara ulaşmıştır. Kredi kartı kullanım alanları gün geçtikçe daha da genişlemektedir. Piyasalarda satılan her mal ve hizmet kredi kartıyla satın alınabilir hale gelmiştir. Tabii olarak bu durum, tüketicilerin satın alma alışkanlıklarını olduğu gibi satıcılarında ürün satma alışkanlıklarını önemli ölçüde etkilemekte 226 SIVAS INTERNATIONAL CONFERENCE ON SCIENTIFIC AND INNOVATION RESEARCH October 13-15, 2022 Sivas, Türkiye ve değiştirmiştir. Günümüzde birçok ülkede kredi kartı ile yapılan satışların nakit para ile yapılan satışlardan daha fazla olduğu görülmektedir. Kredi kartları artık piyasalar için vazgeçilmez enstrüman haline gelmiştir. Tüketiciler tarafından hızla kabul gören kredi kartları, satıcılar için bir pazarlama stratejisine dönüşmekte, gün geçtikçe çeşitlenerek bankalar için vazgeçilmez bir kredi verme aracına dönüşmüştür (Akers & vd. 2014, p. 23). 2. Türkiye'de Kredi Kartı Sistemin Tarihsel Gelişimi Türkiye'de ilk kartlı ödeme, kart kabul uygulaması ile başlamıştır. Diners Club tarafından çıkarılan kartlar ilk kez 1963 yılında Avrupa ve Akdeniz ülkelerine turlar düzenleyen "İstanbul Turizm" isimli Türk firması tarafından kabul edilmiştir. 1968 yılında Koç Grubu'na bağlı "Servis Turistik A.Ş." Diners Club harcama kartlarının çıkarma yetkisine sahip olarak, ülkemizde ilk kart ihraç eden şirkettir. Şirket, Koç Grubu'nun yöneticileri başta olmak üzere saygın müşterilerine bu kartları vermeye başlamıştır. Bu kartlar o dönemde "charge card" (harcama kartı) olarak adlandırılmaktaydı. Prestij unsuru olarak görülen bu kartlar çoğunlukla zengin kişilere verildiğinden kartların kullanıcı sayısı da doğal olarak sınırlı düzeydeydi. Yurt içi kullanımda geçerli olan bu kartları edinebilmek için kart limiti kadar tutarı baştan bankaya yatırmak gerekmekteydi (BKM, 2016) (<https://bkm.com.tr/wp-content/uploads/2017/03/BKM%FAAL%C4%B0YET-RAPORU-20161.pdf>). İlerleyen yıllarda American Express kart, Türk Ekspres Havacılık ve Turizm Ltd. Şti aracılığıyla Türkiye piyasasına açılmıştır. Bu kartlar İstanbul'da Hilton Oteli, Ankara'da Balin Oteline ve ayrıca yurt içi, yurt dışı uçak bilet satışlarında kabul görmekteydi. Diners Club ve American Express kartları Türkiye'de 1975 yılına kadar rakipsiz olarak faaliyet göstermiştir. Ancak toplam kart sayısı bu süreçte on bini geçmemiştir. 1975 yılında Genel Sigorta ile Pamukbank'ın büyük oranda hissedarı oldukları Anadolu Kredi Kartı Turizm ve Ticaret A.Ş. tarafından Eurocard/MasterCard ve Access'in temsilciliğini yapmaya başlamıştır.

Türkiye’de gerçek anlamda ilk kredi kartı; 1977 yılında Pamukbank’ın Interbank Card Association ile yaptığı işbirliği sonucu, “Eurocard Pakkart” adıyla çıkartılmıştır. Kart sahipleri, üye işyerlerinde yapacakları alışverişlerinde kartları kullanabilmeleri için bugünkü POS makinelerinin işlevlerini yerine gerilen ancak ağ bağlantısı olmayan “imprinter” adı verilen makineler kullanılmaktaydı (Özkan, 2015, ss. 62-63). Türkiye’de 1983 yılı sonrası, finansal sistemin liberalleşmesini sağlayan bir dizi düzenleme yapılmıştır. Bankalar 1987’ yılında açık piyasa işlemleri yapmaya başlamıştır. 1989 yılında yapılan düzenlemeler ile sermaye hareketleri serbestleşmiştir. Bu durum kart piyasasına da yansımıştır. 1989 yılına gelindiğinde Visa ve/veya MasterCard lisanslı kart veren bankaların 227 SIVAS INTERNATIONAL CONFERENCE ON SCIENTIFIC AND INNOVATION RESEARCH October 13-15, 2022 Sivas, Türkiye sayısı 17’ye ulaşmıştır. Bankalar, bankada hesabı olmayan kişilere de kredi kartı vermeye başlamıştır. Yoğun reklam ve promosyon kampanyalarıyla yapılan desteklerin sonucu olarak, kart kullanımı hızla artış eğilimi göstermiştir. 1990 yılında Bankalar Arası Kart Merkezinin (BKM) kurulmasıyla birlikte kart ihracı sayısı artmış, 1991 yılında kullanıma sunulan kart sayısı 6 milyona ulaşmıştır (Elgin vd, 2014, ss. 2-3). 1991 yılındaki kartların büyük çoğunluğunu banka kartları oluştururken kredi kartlarının sayısı 671 bin adetti. Yine aynı yılın sonu itibarıyla Türkiye’de POS terminali sayısı 1.623 olup, BKM’nin çalışmalarını hızlandırması sonucu kredi kartı ve POS terminali sayılarında büyük artışlar gerçekleşmiş, 1996 yılına gelindiğinde kredi kartı sayısı 3.137.001’e POS terminali sayısı 35.056’ya çıkmıştır (Özkan, 2015, ss. 64-65). 2000’li yıllara gelindiğinde kredi kartı sistemine dâhil olan banka sayısı artmakta, sisteme dâhil olan işyeri ve kullanıcı sayılarında da önemli artışlar gözlenmiştir. BKM, küresel ölçekte ödeme sistemlerinde yaşanan gelişmeleri yakından takip etmekte olup, üyesi olan bankaları desteklemekte ve yönlentmektedir. Bankaların kart kullanım avantajlarını öne sürerek daha fazla müşteri edinme çalışmaları, işletmelerin daha fazla müşteriye sahip olma istekleri; Türkiye’de kart kullanan sayısının ve kartlı harcama tutarının sürekli artmasını sağlamaktadır. 2005 yılında kredi ve banka kartlarına ek olarak ön ödemeli kartlar ilk kez Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından kullanıma sunulmuştur. İlerleyen süreçte birçok banka ve kurum da ön ödemeli kartlar çıkararak kullanıcılarına sunmuştur. Bu kartlar kredi kartının yaptığı birçok işlemi yapabildiği gibi risksiz, herhangi bir banka hesabına ihtiyaç duymadan harcama yapabilmeyi sağlayan ödeme aracıdır. 2006’da Türkiye ilk defa temassız kredi kartı ile tanışmıştır. 2008 yılında mobil imzanın kullanıma girmesiyle kredi kartı, internet üzerinden yapılacak alışverişlerde kullanılabilir yapıya kavuşturulmuştur (Fortune, 2012, p. 90). Türkiye’de bazı bankalar kredi kartı ile internette yapılacak alışverişlerin güvenliğini daha da artırmak için sanal kredi kartı uygulaması başlatmıştır. Sanal kredi kartı yalnızca internet üzerinden yapılacak alışverişlerde kullanılan bir kredi kartı olup alışveriş yapmadan önce kartın limiti belirlenmekte ve alışveriş bu limit ölçüsünde yapılabilmektedir (Shin, 2009, p. 1354). Bankaların ve finansal kuruluşların, elektronik ödeme sistemine katkıları sürekli değişim ve gelişim göstermeye devam etmektedir. Bu süreçte; elektronik çek, elektronik fon transferi (EFT), akıllı kartlar, mobil ödeme, e-cüzdan (dijital cüzdan), elektronik para, bitcoin, alt coinler gibi araçları sisteme dâhil ettikleri görülmektedir. Bu ödeme sistemleriyle birlikte elektronik ticaret, daha hızlı bir gelişim sürecine girmiş, pazarlama ve satış yönetimi ve yöntemleri; şeklen ve sistemsel olarak büyük değişim ve gelişim göstermiştir (Eksioglu, 2017, s. 27). 228 SIVAS INTERNATIONAL CONFERENCE ON SCIENTIFIC AND INNOVATION RESEARCH October 13-15, 2022 Sivas, Türkiye Tablo 1: Türkiye’de 2013 Ocak-2022 Temmuz Tarihlerinde Kart Sayıları YIL Kredi Kartı Sayısı Banka Kartı Sayısı Ön Ödemeli Kart Sayısı 2013 56.835.221 95.447.366 4.717.588 2022 92.103.555 158.642.443 65.407.490 Kaynak: BKM 2022. BKM tarafından 2021 yılı içerisinde yapılan “Kart Monitör” araştırması sonuçlarına göre tüketicilerin %64’ü “taksit özelliğinden” dolayı kredi kartı kullanmayı tercih ettiklerini %24’lük grup “puan toplayabilme” avantajından dolayı tercih ettiklerini, %13’lük grup ise, “nakit para olmadığına nakit olarak kullanılabilme” özelliğinden dolayı tercih ettiklerini belirtmektedir. BKM tarafından 2022 faaliyet raporuna göre; 2021 yılında, her 4 TL kartlı ödemenin 1 TL’si internette gerçekleşmiştir. Temassız kart ödemelerinin, yüz yüze ödemelerin her alanında tercih edilen vazgeçilmez bir ödeme yöntemi haline geldiği vurgulanmıştır. Tablo 2: Türkiye’de 2013 ve 2021

Yıllarında Kredi Kartlarının Kullanımı (Milyon TL) YIL Bireysel Kredi Kartı Kullanımı Ticari Kredi Kartı Kullanımı Alışveriş Nakit Çekme Alışveriş Nakit Çekme 2013 325.247,50 38.850,67 69.963,02 2.029,02 2021 971.679,32 41.148,28 433.831,05 19.110,60 Kaynak: BKM 2022. 2021 yılında bireysel kredi kartlarıyla yapılan alışverişler, 2013 yılına göre yaklaşık 3 kat artarken, bireysel kredi kartlarını nakit çekmede kullanımında yaklaşık %7'lik bir artış gözlenmiştir. Ticari kredi kartlarıyla yapılan alışverişler de ise 2021 yılında 2013 yılına göre 6 kat artış, Ticari kredi kartlarını nakit çekmede kullanımında ise yaklaşık 9 katlık bir artış gözlenmiştir. 3. Kredi Kartı Enflasyon İlişkisi Karta dayalı alışverişler dünya genelinde her geçen gün artmaktadır. 2021 yılı itibarıyla dünya orta üstü gelir grubuna dâhil 15 yaş üstü nüfusun %39,2'si ve Avrupa ile Orta Asya'da 15 yaş üstü nüfusun %39,5' kredi kartı ve banka kullanırken, bu oran Türkiye'de % 48,6'dır (Worldbank, Global Findex Database 2021, p. 112). Kredi kartları, kişilerin banka hesaplarında paraları olmasa dahi bankanın kişiye verdiği kredi limiti dâhilinde harcama yapabilme imkânıyla, tüketimi artırıcı yönü toplam talep artışına yol açmaktadır. Bu işlevde talep enflasyonunu körükleyici bir durum çıkarır. Kredi kartı borcunun ödeyemeyen bunun yanında başka borçlanma alternatifi bulamayan düşük gelir grubundaki tüketiciler, yüksek maliyetine rağmen kredi kartı borçluluğunu sürdürebilir (Stavins, 2018, p. 1). Enflasyonun yükseldiği 229 SIVAS INTERNATIONAL CONFERENCE ON SCIENTIFIC AND INNOVATION RESEARCH October 13-15, 2022 Sivas, Türkiye dönemlerde kredi kartı borcunun ödeyemeyenlerin sayısında artış olduğu gözlenirken, bu olumsuz durumun enflasyonu daha fazla yükselttiği ifade edilmektedir (Geanakoplos & Dubey, 2010, p. 225). Kredi kartı işlem hacminin düştüğü dönemlerde ise aynı zamanda para otoritelerinin para arzını azaltması halinde ekonomide büyük bir durgunluğun ortaya çıkabileceği vurgulanmaktadır (Greene & Stavins 2018, p. 2). Kredi kartlarının kullanımının yaygınlaşmasının, ilerleyen yıllarda nakit kullanımını tamamen ortadan kaldıracaklarını savunan görüşler bulunsada, bu görüş enflasyonun oranının çok düşük olduğu ekonomiler için savunulabilir. Türkiye gibi enflasyon ve faiz oranlarının yüksek olduğu ekonomilerde, tüketiciler tarafından kredi kartıyla alışveriş ve özellikle faizsiz taksitli alışveriş yapmak çok cazip hale gelirken kredi kartıyla satış, satıcılar için hiç de cazip olmayan bir ticaret halini almaktadır. Bu nedenle bazı satıcılar, kredi kartıyla taksitli alışveriş yapmak isteyen tüketicilerine ürünlerini daha yüksek fiyatla sunmaktadır. Tüketicilerin nakit veya tek çekimle alacak ekonomik durumu yoksa taksitli alışverişini seçmekte, aynı ürünü taksitli olarak yüksek fiyata almayı kabullenmektedir. Enflasyonist dönemlerde satıcı işletmelerin taksitli satışlara uyguladığı faiz dolayısıyla fiyat farkı daha fazladır (Ulucan & Tapşın 2010, ss. 143-144). Bu yönüyle değerlendirildiğinde tüketiciler alacakları ürünleri taksitli olarak yani yüksek fiyatla almaktan vazgeçebilir dolayısıyla taleplerinden vazgeçmeleri söz konusu olabilir. Bu durumda ise toplam talep kısalmış olacaktır. Burada ürünlerin tüketiciler açısından zorunlu mal olup olmamaları önemlidir. Satın alınacak ürün tüketici açısından zorunlu mal ise ve tüketicinin geliri düşükse, taksitli alışverişteki yüksek fiyatları kabullenme ihtimali yüksektir (Yıldırım & Demir, 2021, s. 161). Kredi kartlarının yaygınlaşması ve yaygınlaşması, ticaret verimliliğini artırmakta, ancak parasal müdahalenin olmadığı durumlarda paranın hızını da artırarak enflasyona neden olmaktadır. Para otoritesi, para arzını azaltarak kredi kartı öncesi fiyat seviyelerini düzeltmeye çalışırsa, etkinlik kazanımlarını feda etmek zorunda kalabilir (Geanakoplos ve Dubey, 2010, p. 335). Tüketicilerin ülke ekonomisini geleceğine duydukları güven, tüketicilerin tüketim ve yatırım kararlarını etkiler. Tüketici güven endeksinin yükselmesi, tüketicilerin gelecekteki ekonomik şartların olumlu olacağını gösterir. Bu durumda tüketici, fiyat artışlarının olmayacağı düşüncesiyle bugünkü tüketimini ileri tarihlere erteleyebilir (Akdağ, 2020, s. 144). MATERYAL VE YÖNTEM Çalışmada Türkiye'de, 2013 Ocak - 2022 Temmuz dönemine ait 115 aylık, kredi kartı ile POS cihazı ve internet üzerinden yapılan toplam ödemeler ile aylık enflasyon oranı (TÜFE) verileri 230 SIVAS INTERNATIONAL CONFERENCE ON SCIENTIFIC AND INNOVATION RESEARCH October 13-15, 2022 Sivas, Türkiye incelemeye alınmaktadır. Kredi kartı ile yapılan aylık ödeme verileri BKM'den, aylık enflasyon oranı verileri TCMB'den alınmaktadır. Veriler Eviews 12 programına aktarılarak analize başlanmaktadır. Veriler arasında Granger Nedensellik ilişkisi olup olmadığına bakılmak istenilmektedir. Granger Nedensellik Testi, bir

zaman serisinin başka bir zaman serisini tahmininde kullanışlı olup olmadığını belirleyen bir istatistiksel hipotez sınavıdır. Tanım olarak, rastsal bir X değişkeninin geçmişi, bütün olası ilgili diğer etkenler ve rastsal olmayan bilgiler de dikkate alındıktan sonra, diğer bir rastsal Y değişkeninin geleceğinin daha iyi tahmin edilmesini sağlıyorsa, X değişkeni Y'nin Granger-nedenidir denir (Atukeren, 2011, s. 138). Hipotez şu şekildedir: Ho: Kredi kartına dayalı ödemeler değişkeni enflasyon üzerinde anlamlı bir Granger nedeni değildir. H1: Kredi kartına dayalı ödemeler değişkeni enflasyon üzerinde anlamlı bir Granger nedeni vardır. LİTERATÜR TARAMASI Uzgören vd. (2007), Türkiye'de kredi kartı kullanımı toplam işlem tutarı ile enflasyon arasında aynı yönde bir ilişkinin var olduğunu, yani kredi kartı işlem hacmi arttığında enflasyonun arttığını saptamıştır. Bilgen (2008), yaptığı çalışmada özel tüketim harcamaları ile ticari ve bireysel krediler arasındaki ilişkinin aynı yönde hareket etmesini temel alarak ekonomiyi etkilemesi hakkında değerlendirme yapmıştır. Bilgen (2008), yaptığı çalışmada eşbütünleşme analizinden yararlanmış ve tüketim harcamalarındaki artışın kredi kartlarının harcamayı arttırdığını, saptamıştır (Korkmaz, 2019, p. 104). Ulucan & Tapşın (2010), gelir ve kredi kartı kullanımının tüketim üzerindeki etkisi araştırmış ve 1998'in ilk çeyreği ile 2009'un üçüncü çeyreği arasındaki 47 gözlemi içeren dönem kullanılmıştır. Ekonometrik modelin Ramsey-Reset analizi yapılmıştır. Modelin tüm varsayımları yerine getirdiği görülmüştür. Modelden elde edilen sonuçtan hareketle, kullanılabilir gelirden meydana gelecek %1'lik artışın tüketim üzerinde %0,64'lük bir artışa neden olacağı belirtilirken, kredi kartı kullanımında meydana gelen %1'lik bir artışın tüketim üzerinde %0,09'lük bir artışa yol açabileceği belirtilmiştir. Mazibaş & Tuna (2017), 2004:01-2013:12 döneminde Türkiye'de bireysel kredi kartı harcamaları ile faiz oranı, enflasyon, tüketici güven endeksi, hisse senedi piyasası, tüketim malları ithalatı VE GSYİH arasındaki ilişkiyi, Toda-Yamamoto ve ARDL modeline analizi uygulamışlardır. Sonuç olarak; seçilmiş makro ekonomik değişkenlere ait verilerle bireysel